

Олена Симоненко,

канд. політ. наук, ст. наук. співроб.,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Київ, Україна

РОЛЬ БІБЛІОТЕК ТА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ СЛУЖБ У СУПРОВОДІ РОБОТИ СУЧАСНОГО ПАРЛАМЕНТУ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

У статті розглянуто роль зарубіжних бібліотек у системі інформаційно-комунікативних зв'язків і відносин у законодавчій сфері. Висвітлено один з важливих напрямів роботи бібліотек – інформаційно-аналітичну діяльність, визначено її особливості та актуальність для процесу інформаційного супроводу роботи парламенту. Здійснено аналіз міжнародного досвіду діяльності інформаційно-аналітичних служб бібліотек, яка спрямована на підвищення ефективності в забезпеченні процесів роботи сучасного парламенту. Висвітлено універсальність роботи таких служб для задоволення інформаційно-аналітичних запитів законодавчого органу.

Ключові слова: бібліотека, інформаційно-аналітична служба, інформаційний супровід, парламент.

Процес інформатизації суспільства й розвиток інформаційного простору нерозривно пов'язані з демократизацією політичного та громадського життя, з реформуванням соціальної сфери. Інформація вже давно стала важливим ресурсом економічного, політичного та соціального розвитку людства. Зі свого боку, зростання обсягів інформації потребує її якісної переробки, нових форм роботи. Цей процес супроводжується значними змінами в усіх сферах людської діяльності, бібліотечна – не виняток. Діяльність бібліотек як джерело інформаційної підтримки наукових досліджень у політиці є надзвичайно важливим чинником раціональної організації ефективних реформ. Також це означає більшу відкритість інформації для громадян, втілення в життя конституційного права на вільний доступ й отримання інформації для широкого кола користувачів. Про значущість інформаційно-бібліотечного обслуговування зауважує В. Горовий: «Як свідчить не тільки наш вітчизняний досвід, а й, перш за все, досвід зарубіжжя, розвиток суспільства на базі мобільної інформатизації приводить не тільки до зростання ролі інформації в системі стратегічних

ресурсів кожної з країн, але і виводить системи бібліотечних установ у число найбільш значущих, з точки зору задоволення соціальних потреб суспільства, джерел формування і наповнення інформаційного середовища, в якому розвивається суспільство. Нині рівень інформаційно-бібліотечного обслуговування входить в число найважливіших показників, що характеризують загальний рівень соціально-економічного розвитку країни» [2, с. 107].

Однією з істотних сторін діяльності бібліотеки є її робота з інформаційно-аналітичним забезпеченням парламенту.

Як відомо, законотворчий процес завжди пов'язаний з підготовкою великого обсягу матеріалів – інформаційне та аналітичне забезпечення, протоколювання, діловодство, організація проведення засідань тощо. Бібліотека як наукова установа в галузі інформаційно-аналітичної діяльності сьогодні активно шукає шляхи та напрями подальшої ефективної роботи. З огляду на це, останнім часом зріс науковий інтерес фахівців до цього напрямку роботи бібліотек.

Що стосується окремих питань аналізованої проблеми, то треба зауважити, що в ряді дисертаційних і монографічних досліджень, у наукових розвідках відомих фахівців бібліотечної справи багато уваги було приділено актуальним проблемам організації та модифікації інформаційних ресурсів, а саме: проаналізовано адаптацію технології бібліотечного обслуговування до потреб користувачів В. Горовим, Т. Гранчак, С. Зозулею, Л. Костенком, О. Онищенком, Ю. Половинчак, А. Соляник, Л. Чуприною та ін. Питання культури інформаційно-бібліотечного обслуговування висвітлюється в дослідженні О. Лебедюк. Проблема сутності та різноманітних аспектів інноваційної діяльності бібліотек знайшла віддзеркалення в публікаціях науковців Т. Велегжаніної, Н. Волян, В. Дригайло, С. Калашникова, Т. Колесникової, М. Слободяника, А. Чачко та ін.

Водночас інформаційно-аналітичні структури бібліотек ними не розглядалися як самостійні суб'єкти забезпечення законотворчості парламенту зарубіжних країн. Отже, метою статті є обґрунтування і висвітлення особливостей функціонування зарубіжних бібліотек та їхніх інформаційно-аналітичних служб у забезпеченні ефективної роботи сучасного парламенту.

Розвиток законодавчої діяльності парламенту, вирішення стратегічних завдань формування правового простору країни, підготування, розгляд і прийняття законопроектів потребують повної й точної оцінки існуючої ситуації, а отже, наявності необхідної інформації. У зв'язку з цим, велике значення для вдосконалення законодавчих процедур, підвищення якості

законопроектів, їх відповідності потребам суспільства має правильно вироблена політика політичного консультування при організації роботи аналітичних служб. Вироблення рекомендацій з інформаційної підготовки законопроектів, удосконалення аналітичного забезпечення контролю над виконанням законопроектів багато в чому сприяють підвищенню ефективності законодавчої діяльності.

Накопичений досвід реалізації функції правового забезпечення депутатського корпусу показує, що велику роль у цьому відіграє аналітична складова. При цьому позитивним є фактор гнучкості та оперативності, оскільки депутати отримують необхідні матеріали набагато швидше порівняно з отриманням тієї ж інформації із зовнішніх джерел.

Варто також додати, що протягом останніх років існує тенденція до збільшення кількості законодавчих актів, прийнятих парламентами, світова фінансова криза значно пожвавила роботу законодавчого органу. Такі тенденції ще більше підвищують роль інформаційно-аналітичних служб і бібліотек у процесі оперативного консультування парламентарів з метою швидкого вироблення рішень. Отже, у нинішніх умовах необхідні достеменні рішення служб, що забезпечують інформаційно-аналітичний супровід законодавчої діяльності.

Тому актуалізується завдання забезпечення депутатів об'єктивною та повною інформацією, що необхідна для прийняття зважених рішень у сфері підготовки законопроектів з урахуванням інтересів суспільства.

Саме великі бібліотеки оперативно і найбільш повно можуть надати парламенту інформацію для прийняття важливих політичних рішень, у такий спосіб виконуючи своє історичне завдання щодо інформаційно-аналітичного забезпечення законотворчої діяльності парламенту. «Підвищення соціальної та інформаційної ролі бібліотек у сучасній діяльності парламенту диктує необхідність формування нових методів організації їхнього інформаційно-аналітичного простору, який реалізується на базі дослідницьких служб та центрів соціальних комунікацій. У свою чергу, таке інформаційне забезпечення є важливою ланкою ефективної роботи парламенту» [9, с. 199].

Розглянемо найістотніші моменти, пов'язані з практикою аналітичного забезпечення парламентської діяльності в зарубіжних країнах.

Зазначимо, що чимало парламентів світу мають автономну інформаційно-аналітичну службу, яка відповідає за формулювання, поширення та менеджмент інформації про парламентську діяльність для формування позитивного іміджу цього органу. Зазвичай основні напрями роботи інформаційно-аналітичних підрозділів є досить широкими: забезпечення

медіа-висвітлення парламентської діяльності, відповіді на інформаційні запити з боку громадськості, розроблення друкованих та інших матеріалів, організація освітніх семінарів та екскурсійних турів парламентами, підготовка регулярних звітів про парламентську діяльність тощо. В основному, інформаційно-аналітичні служби є складовою парламентської адміністрації, а не окремою парламентською інституцією. Лише в незначній кількості парламентів світу інформування не виділяється в окрему функцію; для ряду парламентів характерна практика покладання цієї функції на структурні підрозділи парламентів з більш широким колом обов'язків. Показово, що кожна палата більшості двопалатних парламентів має свою інформаційну службу. Однак, можливе поєднання певних функцій: наприклад, у Великій Британії освітні програми та трансляції організуються спільно для обох палат [10].

Значна кількість парламентів декларують, що публічна інформація є предметом законодавства про свободу інформації, а тому її неоприлюднення може негативно вплинути на популяризацію роботи парламенту.

Викликом сучасному парламентаризму є наближення парламенту безпосередньо до громадян на базовому рівні. Одним із способів досягнення цього є створення інформаційних точок на місцях, які або безпосередньо надають інформацію про парламент, або сприяють популяризації інформаційних онлайн-ресурсів про законодавчий орган. У цьому контексті цікавим є досвід в Уганді: Національна академія наук організує зустрічі можновладців з науковцями для забезпечення позитивного впливу на процеси вироблення політики шляхом пошуку належного обґрунтування. Зазвичай запрошення отримують близько 70 політиків (обрані парламентарі, парламентські чиновники, урядові агенції, представники громадських організацій тощо). Це сприяє прийняттю поінформованих рішень щодо важливих суспільних проблем [10].

При цьому важливу роль у такій співпраці відіграють бібліотеки та, зокрема, їхні інформаційно-аналітичні служби, які займаються аналітико-синтетичною обробкою документних ресурсів, у тому числі й електронних. Прямим обов'язком таких інформаційно-аналітичних служб є інформування громадськості щодо діяльності парламенту як законодавчого органу. Також вони відповідальні за залучення громадянського суспільства (зокрема, в особі його організацій) до законотворчого процесу.

Аналіз практик парламентів світу показує, що більшість із них проводять семінари та інформаційні сесії з метою підвищення обізнаності населення про парламентську діяльність.

Відповідно створення простору для комунікації (безпосередньої або онлайн) дає змогу контекстуалізувати інформацію, визначити позицію різних сторін. Такі можливості засвідчують не лише доступність необхідних технологій, а й готовність громадян брати участь у політичному процесі, а також інтерес членів парламенту створювати нові форми комунікації та, відповідно, новий парламент.

Загалом сьогодні функції бібліотек та інформаційно-аналітичних підрозділів відрізняються від завдань, які були на них покладено ще кілька років назад. Наразі вони повинні надавати актуальну інформацію для політичної роботи парламенту. Якщо раніше депутатам необхідно було працювати з великою кількістю книжок і періодичних видань для прийняття поінформованих рішень, то сьогодні доступ до інформації через бази даних і веб-сайти є значно простішим. Тому актуальним викликом для бібліотек та інформаційно-аналітичних служб є продукування й пошук найбільш підходящої та структурованої інформації, потрібної для роботи комітетів і депутатів. Отже, проблемою наразі є не брак інформації, а надання потрібних для парламентарів повідомлень. Незважаючи на наявні виклики, масштаби використання ресурсів бібліотек та інформаційно-аналітичних служб є досить великими.

Основний потенціал бібліотек пов'язаний з традиційними завданнями з пошуку, відбору, організації та менеджменту інформаційних ресурсів у контексті інформаційного перевантаження та нових цифрових інструментів. Як правило, бібліотеки зосереджуються на їхньому традиційному завданні: як зробити знання доступним (зокрема, оцифровані дані, які мають бути не лише донесені до цільової аудиторії, а й розтлумачені, позначені та організовані в зручному для пошуку порядку). Такі підходи є важливими, однак наразі вони не покривають усі інформаційні потреби громадян.

Аналогічно питання стоїть і для інформаційно-аналітичних служб. Оскільки максимальне поширення власних напрацювань не лише серед парламентарів, а й серед пересічних громадян (зокрема, у контексті парламентів, чиї інформаційні ресурси є відкритими для вільного доступу) є одним із ключових викликів, механізмів та способів забезпечення прозорості.

Організація знань є важливим аспектом у визначенні місії парламентських служб з точки зору донесення до громадськості правової та публічної інформації. Наприклад, у Чилі члени парламенту можуть звернутися до бібліотеки з проханням дати відповідь, як ті чи інші конкретні проблеми було вирішено в законодавстві інших країн світу [10].

Зазвичай бібліотеки та інформаційно-аналітичні служби сучасних парламентів розглядаються як єдиний предмет дослідження саме через суміжність їхніх функцій із забезпечення змістовності законотворення. Традиційно вони були покликані забезпечувати парламентарів достатньою інформацією для ефективної законодавчої роботи шляхом її пошуку (підбір літератури щодо певної проблеми, відповіді на поставлені парламентарями запитання тощо) або продукування (підготовка аналітичних документів, надання експертних оцінок тощо). Варто вказати також і на те, що сьогодні завдання відповідних парламентських служб ускладнилися: наразі депутатам не цікаво, яка саме інформація може допомогти їм у роботі (старі наукові праці, останні публікації в періодичних журналах, результати соціологічних досліджень або моніторинг ЗМІ), а також у який спосіб вони її отримають (шляхом піднімання архівних матеріалів або з короткого прес-релізу). Головне – це можливість вчасно прийняти поінформоване рішення. За таких умов на бібліотеки та інформаційно-аналітичні служби покладається спільна першочергова місія – забезпечення ефективного інформаційного супроводу роботи законодавчого органу.

Загалом дослідники виділяють кілька груп сервісів, які надають бібліотеки та інформаційно-аналітичні служби:

1. Збір інформації. Передусім ідеться про максимальну акумуляцію інформації про парламент: правової інформації (законопроектів і законів, важливої інформації про суспільно-економічний розвиток, політичний процес тощо). Узагальнюється та систематизується інформація про парламентську діяльність інших країн, наукова та експертна література про парламентаризм і правові системи, законодавство зарубіжних країн, інформація про правові прецеденти. Додатково бібліотеки й інформаційно-аналітичні служби підбирають і систематизують суспільну, історичну, політичну літературу, публікації про економіку, бізнес та міжнародні відносини. Часто створюються бази даних законодавства Європейського Союзу, а також інші міжнародні акти та договори.

2. Створення системи посилань і ведення архівів. Така інформація є основою для формування каталогів і баз даних, присвоєння індексів, оцифрування даних. Подібні сервіси необхідні при створенні міжнародних інформаційних систем на базі національних парламентів, а також інших способів інформаційної інтеграції (наприклад, з базами даних університетів, наукових установ, аналітичних центрів тощо). Зазвичай посиланнями та архівами (зокрема, тими, що перебувають у публічному доступі) можуть користуватися не лише парламентарі, а й звичайні громадяни.

3. Інформування. Основні завдання – реагування на запити від парламентарів та інших суб'єктів щодо правової, соціологічної, історичної та політичної інформації; сприяння пошуку відповідних даних; поширення базової інформації про парламент серед широкої аудиторії; сприяння пошуку інформації, не доступної в базах даних конкретного парламенту; у багатьох випадках – співпраця з медіа.

4. Тренінги. Передбачається навчання персоналу парламенту, а також інших користувачів (науковців, незалежних експертів, інтернів, представників парламентів інших країн та інших груп користувачів) ефективно використовувати ресурси бібліотек та інформаційно-аналітичних служб, а також новітні інформаційні ресурси, опанування яких потребує специфічних навичок. Також можливе проведення тренінгів щодо користування базами даних Європейського Союзу, інших міжнародних організацій, а також роботи з нормативно-правовими актами, законотворення.

5. Підготовка та оцінювання проектів законів та інших нормативно-правових актів. У багатьох парламентах саме за рахунок внутрішнього експертного потенціалу здійснюється розроблення законодавчої бази. Ця функція може бути зведена до підготовки експертних висновків на законопроекти, підготовлені депутатами чи незалежними інституціями, або передбачати аналіз імплементації певного акта та вироблення пропозицій щодо внесення до нього необхідних змін для покращення регулювання.

6. Моніторинг і підготовка досліджень щодо актуальних питань державного життя. Часто це передбачає постійне відстеження з метою формування своєрідного профайла щодо того чи іншого питання. Результатом такої експертизи можуть стати законопроекти (з обґрунтуванням необхідності їх прийняття), концепції внесення законодавчих змін, аналітичні документи, підготовлені для депутатів, комітетів або інших структурних підрозділів, статистична інформація тощо.

7. Підготовка інформаційно-аналітичних продуктів. Зокрема, на бібліотеки та інформаційно-аналітичні служби покладається обов'язок готувати інформаційні, аналітичні матеріали про парламент, його місію та процедури. Також здебільшого ці підрозділи відповідають за підготовку парламентських публікацій, організацію та проведення виставок та екскурсійних турів у парламенті, організацію стажувань і візитів [10].

На важливу роль бібліотек та інформаційно-аналітичних служб у супроводі роботи сучасного парламенту вказує й аналіз структури апаратів парламентів різних країн, який дає змогу виділити кілька моделей організаційного співвідношення бібліотек та інформаційно-аналітичних служб в участі роботи парламенту:

I. Бібліотека та інформаційно-аналітична служба є незалежними структурними підрозділами апарату парламенту.

Італія. Бібліотека є одним зі структурних підрозділів Адміністративної служби палати депутатів. Вона підконтрольна відповідальному за роботу всієї адміністративної служби генеральному секретареві. Інформаційно-аналітичний департамент є великим структурним підрозділом адміністративної служби, який включає 14 підрозділів (інститути, юстиція, міжнародні відносини, оборона, фінанси тощо) та активно співпрацює з 14-ма парламентськими комітетами.

Норвегія. Бібліотека є одним із шістьох підрозділів департаменту інформації та документації. Незалежну інформаційно-аналітичну службу було створено в 1999 р. за рекомендацією парламентської комісії, яка визначила, що більшість членів парламенту потребують експертної підтримки.

Польща. Бібліотека Сейму є одним із 22 організаційних підрозділів канцелярії Сейму, підконтрольним керівнику канцелярії та його двом заступникам. Бібліотека підтримує роботу Бюро досліджень, надаючи власні ресурси для підготовки ефективних досліджень.

Словацьчина. Окремо функціонують: департамент досліджень, аналізу та тренінгів; Парламентська бібліотека; Парламентський архів.

Словенія. Функції сектору досліджень та документообігу покладено на два департаменти: департамент досліджень і департамент документації та бібліотеки. Департамент документації та бібліотеки забезпечує надання інформації, яка вже існує; департамент досліджень продукує нову інформацію (дослідження, аналітичні матеріали щодо конкретних важливих питань, експертний аналіз щодо питань, пов'язаних із функціонуванням парламенту та інших органів влади, порівняльні дослідження щодо різних аспектів законодавства й парламентських процедур, статусу депутатів, парламентських функцій тощо, які можуть бути використані парламентом, структурними підрозділами його апарату, конкретними депутатами та депутатськими групами у їхній роботі).

II. Бібліотека та інформаційно-аналітична служба утворюють єдиний структурний підрозділ апарату парламенту.

Ірландія. Парламентська бібліотека та дослідницький департамент є частиною аналітичного та бібліотечного директорату апарату парламенту. Керівник бібліотеки та дослідного департаменту відповідальний за стратегічний розвиток відповідних секторів; він відповідальний перед керівником апарату. Два старші менеджери (керівник відділу колекцій і керівник дослідницької частини) звітують керівнику бібліотеки та дослідного департаменту.

III. Бібліотека та інформаційно-аналітична служба входять до більшого департаменту апарату парламенту.

Албанія. Бібліотека та інформаційно-аналітична служба входять до департаменту документації та інформації. Крім них, до відповідного департаменту входять Технологічна інформаційна служба, Служба парламентських публікацій, а також PR-відділ.

IV. Інформаційно-аналітична служба входить до структури парламентської бібліотеки або бібліотека виконує дослідницькі функції.

Угорщина. У 2003 р. бюджет парламенту передбачив створення дослідного підрозділу в організаційних межах Парламентської бібліотеки (не була структурним підрозділом апарату парламенту). У 2004 р. бібліотечний департамент було створено як частина парламентського апарату; до його складу увійшло сім членів, п'ять з яких тривалий час пропрацювали в інформаційній службі.

Люксембург. Бібліотека є частиною адміністрації парламенту та входить до складу Служби управління знаннями. Ця служба також відповідальна за Портал документації та архів. Рішення щодо функціонування бібліотеки готуються фахівцями Служби управління знаннями, схвалюються керівництвом адміністрації парламенту та є обов'язковими до виконання. Парламентська бібліотека є внутрішнім парламентським підрозділом, який обслуговує членів парламенту, співробітників парламентського апарату.

V. Парламентська бібліотека є елементом інформаційно-аналітичної служби або департаменту.

Австрія. Бібліотека є центральною службою, яка створює інформаційні продукти та надає інформаційні сервіси (друковані та електронні). Бібліотека є частиною правової, законодавчої та дослідницької служби, що належить до законодавчої гілки парламентської адміністрації.

Литва. Бібліографічний інформаційний підрозділ (бібліотека) входить до складу парламентського дослідного департаменту. Іншими його структурними підрозділами є загальний інформаційний підрозділ, економічний і соціальний підрозділ, правовий і політичний підрозділ. Парламентський дослідний департамент є незалежним елементом апарату Сейму, що підпорядковується загальному секретаріату.

Нідерланди. Функції бібліотеки та інформаційно-аналітичної служби виконує Відділ документації та досліджень, який напряму підпорядковується загальному секретаріату.

Румунія. Бібліотека є частиною Директорату досліджень і документації палати депутатів. Іншими департаментами є: Парламентська дослідна служба та Служба документації.

VI. Бібліотека або інформаційно-аналітична служба не входять до структури апарату парламенту.

Естонія. Національна бібліотека Естонії є незалежною організацією із статусом юридичної особи публічного права. Її діяльність регламентується Актом про Національну бібліотеку Естонії 1990 р.; вона виконує функції парламентської бібліотеки та спеціальної бібліотеки гуманітарних і соціальних наук. У канцелярії парламенту ж існують два департаменти, на які покладено функцію інформування та дослідження, необхідні для підтримки законодавчого процесу: правовий департамент (створено у 1992 р. у складі восьми працівників) фокусується на юридичному аналізі правових актів, а департамент економічної та соціальної інформації (створено у 1995 р. у складі восьми працівників) працює з аналізом пов'язаної із законодавством економічної, соціальної та публічної інформації.

VII. Інформаційно-аналітична служба відсутня.

Вірменія. Бібліотека є частиною інформаційного департаменту. Його іншими частинами є архів і відділ забезпечення інформації. Інформаційний департамент є частиною апарату парламенту.

Фінляндія. Бібліотека парламенту є частиною інформаційного та комунікаційного департаменту апарату парламенту. Бібліотека має раду, яка обирається з її складу на один виборчий термін. До складу ради бібліотеки входять депутати, зовнішні експерти та бібліотечний персонал. Рада розглядає головні питання функціонування та розвитку бібліотеки. Вона готує щорічні звіти, які подаються до парламенту, та є основою для складання річного бюджету бібліотеки. Парламентська бібліотека не займається аналітикою та дослідженнями.

Португалія. Директорат документації та інформації підпорядкований Генеральному секретаріату і включає такі служби: бібліотеку, Історичний і парламентський архів, підрозділ правової та парламентської інформації, редакторський підрозділ, Центр публічних відносин і забезпечення громадян інформацією [10].

Досвід зарубіжних країн показує, що бібліотеки та інформаційно-аналітичні служби в сучасних умовах стали важливою складовою інформаційної інфраструктури держави, центром накопичення, поширення та зберігання інформації, яка є основою забезпечення ефективного інформаційного супроводу парламенту. Адже сучасні парламентарі дедалі більше потребують інформаційних продуктів, що базуються на наукових матеріалах, аналітичному узагальненні, відпрацюванні кваліфікованих висновків і прогнозів, які мають допомогти у виробленні та прийнятті оптимальних управлінських рішень.

Отже, прийняття парламентарями ефективних управлінських рішень та їх реалізація потребують сьогодні оперативного науково-інформаційного забезпечення. Також бібліотеки та інформаційно-аналітичні служби, які здатні зробити корисний та об'єктивний внесок у процес вироблення політики, є надзвичайно важливими для сучасних парламентів.

Список використаних джерел

1. Бібліотечно-інформаційний ресурс [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%96%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B5%D1%87%D0%BD%D0%BE-%D1%96%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81. – Назва з екрана.

2. *Горовий В.* Соціальні інформаційні комунікації, їх наповнення і ресурс / В. Горовий // наук. ред. Л. А. Дубровіна, НАН України, Нац. б-ка ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2010. – 360 с.

3. *Гранчак Т.* Місце і роль інформаційно-аналітичних структур у системі політичної комунікації / Т. Гранчак // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2010. – Вип. 26. – С. 29–44.

4. *Гранчак Т.* Бібліотека в інформаційному супроводі управління суспільними процесами: політико-комунікаційний аспект : монографія / Т. Гранчак ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – 184 с.

5. *Давидова І. О.* Бібліотечне виробництво в інформаційному суспільстві : монографія / І. О. Давидова. – Харків : ХДАК, 2005. – 295 с.

6. Електронні інформаційні ресурси бібліотек у піднесенні інтелектуального і духовного потенціалу українського суспільства / [О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, В. М. Горовий та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2011. – 232 с.

7. *Кастельс М.* Информационная эпоха: экономика, общество и культура / М. Кастельс. – М., 2000. – 608 с.

8. *Кобелев О. М.* Інформаційна аналітика в структурі бібліотечної діяльності в Україні : монографія / О. М. Кобелев. – Харків : ХДАК, 2012. – 246 с.

9. *Симоненко О.* Інформаційно-аналітичний супровід у забезпеченні ефективності функціонування політичного лідерства: роль бібліотек / О. Симоненко // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2017. – Вип. 46. – С. 197–207.

10. Чабаненко О. Інформаційний супровід роботи сучасних парламентів [Електронний ресурс] / О. Чабаненко // Лабораторії законодавчих ініціатив. – Режим доступу: http://parliament.org.ua/upload/docs/Parliamentary_inf-support.pdf. – Назва з екрана.

References

1. Bibliotheco-informatsiynyy resurs [Library and Information Resource]. *uk.wikipedia.org*. Retrieved from https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%96%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B5%D1%87%D0%BD%D0%BE-%D1%96%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81 (accessed 30.10.2018) [in Ukrainian].

2. Horovyi, V. (2010). Sotsialni informatsiini komunikatsii, yikh napovnennia i resurs [Social information communications, their content and resource]. L. A. Dubrovina (Ed.). Kyiv [in Ukrainian].

3 Hranchak, T. (2010). Mistse i rol informatsiino-analitychnykh struktur u systemi politychnoi komunikatsii [Place and role of information and analytical structures in the system of political communication]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 26, pp. 29–44 [in Ukrainian].

4. Hranchak, T. (2014). Biblioteka v informatsiinomu suprovodi upravlinnia suspilnymy protsesamy: polityko-komunikatsiinyi aspekt [Library in information support of management of public processes: politica land communication aspect]. Kyiv [in Ukrainian].

5. Davydova, I. O. (2005). Bibliothechne vyrobnytstvo v informatsiinomu suspilstvi [Library production in the information society]. Kharkiv: KhDAK. [in Ukrainian].

6. Onyshchenko, O. S., Dubrovina, L. A., Horovyi, V. M. et al. (2011). Elektronni informatsiini resursy bibliotek u pidnesenni intelektualnogo i dukhovnogo potentsialu ukrainskoho suspilstva [Electronic information resources of libraries in raising the intellectual and spiritual potential of Ukrainian society]. Kyiv [in Ukrainian].

7. Kastels, M. (2000). Informacionnaja jepoha: jekonomika, obshhestvo i kultura [Information Age: Economics, Society and Culture]. Moscow [in Russian].

8. Kobyelyev, O. M. (2012). Informatsiyna analityka v strukturі biblio-

technoyi diyalnosti v Ukrayini : monohrafiya [Information in the structures of the library in Ukraine: monograph]. Kharkiv: KhDAK. [in Ukrainian].

9. Symonenko, O. (2017). Information and Analytical Support in Ensuring the Effectiveness of the Functioning of Political Leadership: the Role of Libraries [Information and Analytical Support in Ensuring the Effectiveness of the Functioning of Political Leadership: the Role of Libraries]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 46, pp. 197–207. DOI: <https://doi.org/10.15407/np.46.197> [in Ukrainian].

10. Chabanenko, O. Informatsiinyi suprovid roboty suchasnykh parlamentiv [Information support of the work of modern parliaments]. *Laboratorii zakonodavchyykh initsyatyv – Laboratory of Legislative Initiatives*. Retrived from http://parlament.org.ua/upload/docs/Parliamentary_inf-support.pdf (accessed 28.10.2018) [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 25.05.2019.

Olena Symonenko,

Cand. Sci. (Political), Senior Research Associate,
V. I. Vernadsky National Library of Ukraine
Kyiv, Ukraine

The Role of Libraries and Information-Analytical Services in Support the Work of the Modern Parliament: Foreign Experience

The article considers the understanding of the library in the system of information and communication relations. It is highlighted that the important directions of work of libraries activity is information-analytical one, its specificity and relevance for the process of informational support of work of parliament are determined. The model of the library is aimed at increasing the information, analytical functions, which include the most complete information support of the processes of the modern parliament. The versatility of the work of research services for the satisfaction of information and analytical requests of parliaments is highlighted.

The library as a research institution in the field of information and analytical activity is in the seeking ways and directions for further effective work. In view of this, the scientific interest of specialists has recently increased in the new direction of work of libraries.

The improvement of the social and informational role of libraries in the current activities of the parliament dictates the need to form new methods for organizing the information and analytical space of the library, which is implemented on the basis of research services. In turn, such information provision is an important part of the effective work of the parliament.

It is worth acknowledging that in recent years there has been a tendency to increase the number of legislative acts adopted by parliaments, the global financial crisis has greatly revived the work of the legislature. Such trends reasoned further increase the role of research services and libraries in the process of prompt advising parliamentarians with a view to rapidly developing solutions.

Keywords: library, research service, information support, parliament.